

Ta star grad leži pod hribom Ljubela

L.1542 j3 bil grad ocenjen(str.59.)

L.1635 so grad oplenili uporni metje.

Slika gradu iz l.1680 v Vischerjevi knjigi gradov.

Lastniki gradu grofje Thurni

Kapela. Posvečena sv. Družini. Prvotna kapela je bila je niša v hodniku, kam so postavili oltar.

Ign.Orožen: Das Dekanat Schnalital, 1.1884, str.68-69.

Pravokotna ladja. Rezbeiteirj z gotskim zaključkom, z dvema opomikoma. Zvonik za prezbiterijem pozneje prizidan. Rezbeiteirj gotovo gotski samo nov obok, verjetno tudi ladja. Na obeh straneh ladje prizidana po ena kapela. Arhitektura obokov v cerkvi sorodna velenjski.

Vel. oltar lepo baročno delo z rokoko motiviko. Slika sv. Jurija, bogata kompozicija, dekorativno Straussovo delo.

Oltar v sev. kapeli, barok s pozlačeno skupino svetnika priprošnjika proti ognju. Pod menzo za lepo mrežo. ležeči kip mrtvega svetnika v kamniti duplini. Kipi sv. Rok, Boštjan, Franč. Asav. in sv. Ignacij. V atiki sv. Ana in 4 drugi kipi.

Juž. str. oltar pendant k temu. V menzi objokovanje mrtvega Jezusa, kipi sv. Blaž, Vaentin, Dizma, in neznan svetnik. Slika Marija sv. Rož. venca, novejša. Za sliko lepa skupina Aristusa na križu s sv. Janezom Nep.

4a oltarjem nedostopna stara slika, ki je brzkone tudi Straussova, sodeč po času in postanku oltarja.

V župnišču slika Smrt sv. Jožefa iz starega oltarja v sev. str. ladje v kapeli. Sv. Jožef od leve proti desni ležeč v diagonali, v globni zraven Jezus in Marija ter angelji. Na oblakih zgoraj skupina angeljev, spodaj na desni 2 osebi sedjata na tleh, zraven tesarsko orodje. Nedvomen Strauss oni, ki je slikal lepo sliko v levem oltarju v ladji cerkve na Gradu pri

Slov. Gradcu.

Spodnja polovica vsa ~~preslikana~~ preluknjana, nujna restavracija, ter novo platno. Višina okr. 2.20 x 1.50 m.

Stele, XXXVIII, 1926, str.30 - 31.

Vel.oltar sr.18.stol., vendar predelan in prav posebno dobro polihromiran. Ves pozlačen tabernakelj novejšee dobe. Zelo dobra slika sv. Jurija iz sr.18.stol. - kak avstrijski slikar.

V str. kapelah pen datna 2 oltarja l.pol.18.stol. presvetlo barvana. Dobri tipi. V menzi križevega oltarja zelo dober lesen ~~križ~~ božji grób.

Oba antependija zelo lepa. V odprtini severnega ležeča sv. Rozalija Slikarija potrebna obnovitve, precej zanemarjena. Monita pa ob stran.oltarja. Podaljšek kora sprejemljiv. Ob koru visita dve značilni Straussovi sliki sv. Franč.Ksav. in Smrt sv. Jožefa. V slabem stanju - luščenje.

Cerkev ima čedno z valovitim slemenom končano fasado z zelo čednim kamnoseškim portalom z l.1725.

Cerkev ima zunaj na sev. strani prezbiterija stopnjičast gotski opornik. Enako na juž.strani.

Stele, CXXVI, 7.4.1937, str.19 -20.

Mit den Anträgen des Konserv. Stegenšek für die Restaurierung der beiden wertvollen Seitenaltäre (St. Johann Nepomuk und St. Josef) erklärt sich die Z.K. einverstanden.

MDZK: št.III.F.9,1.1910, str. 217:Tätigkeitsberichte.

Konserv. Stegenšek berichtet, dass die Restaurierung der Seitenaltäre der Kirche vollendet ist. Der spätere Anstrich wurde entfernt und die "este der ursprünglichen Fassung als Muster für die Neufassung genommen. Bei den

Statuen wurden die fehlenden Finger meist gefunden, andere wurden nachgeschnitzt. Die Versilbunh wurde erneuert und die Vergoldung, soweit sie gut erhalten war, belassen. Die Gemälde wurden auf neue -einwand geklebt, gereinigt, aber nicht ausgetupft.

MDZK: št.III.F.11,1.1912, str.34:Tätigkeitsbericht.

Župnija sv. Jurija se omenja že 1.1261(str. 6+ 11.) Dalje izvirajo pisana poročila o župniji iz 1.1288(str.11)1291(str.12) Iz 1.1426 je listina, ki našteva vse župnij in kapele, ki so pripadale Gornjemu Gradu.(str.14)
O c.sv. Jurija pravi: " Ecclesia S.Georgii in Schalechtall locanda est semper cum Monachis, et idem plebanus tenetur solvere 20 mr.geen."

C. so imeli v lasti benediktinci iz Gornjega Gradu

L.1461 je prešla ž.c.sv. Jurija skupaj z Gornjim gradom pod oblast lj. škofije do 1.1886, ko je pripadala lavantinski.

Fara je zelo bogata gradov in zato ni nič čudnega, da je tu luteranstvo zelo cvetelo. O tem že poroča vizitacijsko poročilo iz 1.1528(str.27). Luteranstvo se je obdržalo prav do srede 17.stol.

Župna cerkev je prvotna gotska stavba. Stanki so se še ohranili v tristranem kornem zaključku v srednjem šilastem oknu, ki pa ima izbito krogovičje, ter zakramentalna hišica v prezbiteriju ter služniki. ~~Texxxxxxxdxiidxi~~

Cerkev je imela zvonik, ker pa je v 17.stol. začel razpadati, so ga podrli in 1.1607 postavili sedanjega

Vizitacijsko poročilo iz 1.1614: " apud s. Georgium prope Scalas: Tabernaculum inventum mundum.Ss.Sacramentum conservabatur in vase argenteo deaurato cum linteis; injunctum est, ut deponat linteam. Semel in mense consecrabitur; injunctum est, ut inter 14 dies semel renouetur.

L.1641 je imela ž.c. 5 oltarjev, kot o tem poroča tedanje vizit. poročilo sv. Jurija, B.V.Mariae a latere Evangelii, 3.b.M.Magdaleneae a latere Epistolae, 4.s.Annae in medio eccl., quam demoliri et fraternitatem ad aram B.V.Mariae transferri amndat, et 5.b.Dorotheae, quam vel ad murum verti vel demoliri amndat.

Prvotna gotska c. je bila prezidana, ter je tedaj dobila nova okna, vrata in obok. Ob ladji so prizidali dve kapeli (sv. Rož. venca, in sv. Jožefa). V tej novi c. ~~saxkili~~ je bilo 5 oltarjev: vel. oltar sv. Jurija z napisom na hrbtni strani: Sumptibus parochianorum et benefactorum anno 1775 altare hoc erectum et anno 1781 deauratum sub D. Joanne Kraskovitsch s.s. Theol. Doctore, parcho et commissario Scalensi. F.W. deauravit. Dva str. oltarja: Srca Marijinega in srca Jezusovega. Nato dva oltarjav kapelah. Prižnica iz l. 1793. Umivalnik v zakristiji ima napis: Deus meus et omenia. Prius cor inde manus. Daniel Peer ex pia largitate sua me fieri fecit. Trije zvonovi: srednji je bil vlit l. 1752 v Celju, oba ostala l. 1850 v Ljubljani pri Samassi.

Nagrobniki:

1. V ladji je vzpdan nagrobnik z wagenberškim grbom in napisom: "Hic liegt begraben der edl vnd vest Herr Hans Wagen zu Wagensperg der gestorben ist den 15. Tag Aprilis in 1553. In den Got gnadig vnd barmherzig seil wel. Amen."
 2. V prezbitteriju na levi steni je nagrobnik z napisom: Post carnis onus depositum R. ac Deo devotus praesbyter Martinus Ebenberger, Collegii Mariani Oberburgen. ac R^{mi} in XRO Principis D. D. Thomae Noni Epi Labacen. Sacratiss. Rom. Imp. divi Ferdinandi II. Hungariae ac Bohemiae Regis, Archiducis Aust. etc. Consiliarii et in excelso harum provinciarum Capellanus, Parochus Oberburgen hujus loci Vicarius et Commissarius in pace sepultus - 3. Juli 1624. Ta spomenik si je postavil Martin Ebenberger, ki je umrl l. 1626.
 3. V ladji levo nagrobnik Friedricha von Abelkhoven iz l. 1653
 4. Na zunanji steni majhna nagrobna plošča družine Gablkhoven iz l. 1676
 5. v prezbit nagrobnik Nikolaus Franz del Negro iz l. 1834.
- Cerkev je nekoč obdajalo obrambno obzidej, ki pa je sedaj skoraj popolnoma odstranjeno

Župnišče: nad vrati spominaks plošča z grbom škofa Trenea in napisom: Thomas IX. Epus Labacen. F.F. - L.D.E.M.M.V.

Župnijske knjige: Krstne knjige iz l. 1685, poročne iz l. 1721

mrliške knjige iz l.1750.

Ign. Orožen: Das Dekanat Schallthal: 1.1884, str.3 -48.

(~~Skala~~ Skalis)

Viri in literatura: Ign.Orožen : Bistum und Diözese Lavant V., Dekanat Schallthal, Graz 1884. ; Farna kronika Škalska; Konservatorsko poročilo Varstvo spomenikov IV 1951-52.

Prafara sv. Jurija v Škalah se prvič omenja l. 1154., ~~ga~~ a je gotovo starejša in sega vsaj v 11. stol. L. 1261 je prišla pod ^{Turnjegr}ornjegrajski samostan, ki je l. 1288 prevzel od Thurnov tudi patronatske pravice nad njo. Skupaj z materjo cerkvijo so prišla k samostanu tudi podružnice Sv. Mihale pri Šoštanju, Sv. ~~Ilj~~ Ilj pri Veljenju, Sv. Janž na Peči in posredno tudi osamosvojeni vikariat Sv. Martin v Velenju.

L. 1950 pogreznjena cerkev v osnovi gotska, ker se je v vzhodni steni prezbiterija pokazalo poznogotško okno iz lehnjaka z močnim žlebastim profilom. Zvonik, ki se je naslanjal na južno steno prezbiterija, je bil iz l. 1607. Cerkev je bila l. 1722 barokizirana. Takrat so prizidali obe straniski kapeli ter obokali ladjo in preobokali prezbiterij.

Opravo in opremo cerkve so shranili deloma pri bližnjih kmetih, deloma v obeh Velenjskih cerkvah.

Pod graščino Turn stoji na cestnem križišču zidana kapela običajnega tipa z zelo veliko leseno skupino Pieta, ki je zanimivo delo, vredno ohranitve iz ca 1700, podobna plastika je v Št. Ilju pri Velenju.

J. Curk: Celjska topografija (Velenje), rkp. str. 22, zapsiki 1959.